

مرامنامه وکالت معاضدتی و تسخیری

قانون وکلای دادگستری استان بوشهر

مقدمه

از آنجا که وکالت در ذات خود صرفاً حرفه‌ای برای ارائه خدمات حقوقی نیست، بلکه رسالتی در مسیر پاسداری از عدالت، آزادی و کرامت انسانی است، یکی از والاترین جلوه‌های این رسالت، دفاع از اشخاصی است که به سبب تنگنای مالی یا شرایط خاص، از دسترسی آزادانه به وکیل محروم‌اند، وکالت معاضدتی و تسخیری تجلی این باور بنیادین است که عدالت نباید امتیازی برای توانمندان باشد، بلکه حقی همگانی است که باید در دسترس تمامی افراد جامعه قرار گیرد. حق دفاع، به عنوان یکی از بنیادی‌ترین حقوق بشر، در اسناد بین‌المللی و در نظام حقوق داخلی و قانون اساسی مورد شناسایی و تضمین قرار گرفته و تحقق عملی آن در بسیاری موارد بر عهده وکلای دادگستری نهاده شده است. پذیرش و انجام وکالت معاضدتی و تسخیری، جلوه‌ای از مسئولیت اجتماعی، تعهد اخلاقی و شرافت حرفه‌ای وکلا در حمایت از انسان‌های نیازمند و پاسداری از عدالت است و بر این اساس این مرامنامه با هدف تبیین اصول حاکم بر این مسئولیت خطیر تدوین می‌گردد.

بخش اول: اصول بنیادین عدالت و مسئولیت اجتماعی

اصل اول – برابری در حق دفاع:

حق دفاع حقی همگانی است و هیچ فردی نباید به دلیل ناتوانی مالی یا وضعیت اجتماعی از دسترسی به وکیل و حمایت حقوقی محروم بماند و یا از این جهت مورد تبعیض و تمایز قرار گیرد.

اصل دوم – تعهد به عدالت و کرامت انسانی:

معیار کرامت نفس و عدالت در همه ابعاد آن نسبت به همه انسانها است. وکیل در انجام وکالت معاضدتی و تسخیری باید عدالت، کرامت انسانی و اصول بنیادین حقوق بشر را محور تمامی اقدامات حرفه‌ای خود قرار دهد و از این حیث توانایی مالی موکل و توجه و تمرکز به میزان حق الوکاله تأثیری ندارد.

اصل سوم – مشارکت در تحقق عدالت اجتماعی:

پذیرش وکالت معاضدتی و تسخیری ، صرفاً انجام یک تکلیف اداری نیست، بلکه مشارکتی آگاهانه در تحقق عدالت اجتماعی و ادای مسئولیت اخلاقی نسبت به جامعه است و اجرای نقش وکیل معاضدتی و تسخیری به نحو مطلوبی به این مهم کمک می کند.

اصل چهارم – پاسداری از شأن نهاد وکالت:

وکیل با انجام مسئولانه و متعهدانه این مأموریت، در حفظ اعتبار، استقلال و منزلت نهاد وکالت و نیز به نقش آفرینی مؤثر وکلا در جامعه خود کمک می کند.

اصل پنجم – استقلال حرفه‌ای در دفاع:

وکیل با دفاع از موکلی که حیثاً نه تنها به خاطر مشکلات مالی بلکه به خاطر نوع اتهام در جایگاه ضعف قرار دارد ، استقلال حرفه‌ای خود و عدم تأثیرپذیری از فشارهای بیرونی و اقدام، صرفاً بر مبنای قانون، وجدان حرفه‌ای و مصالح موکل را به نمایش می گذارد.

بخش دوم: اصول حرفه‌ای در انجام وکالت معاضدتی و تسخیری:

اصل ششم – انجام مسئولیت با نهایت دقت و اهتمام:

وکیل موظف است در رسیدگی به پرونده‌های معاضدتی و تسخیری همان میزان دقت، دانش، جدیت و پیگیری را به کار گیرد که در مهم‌ترین پرونده‌های حرفه‌ای خود اعمال می کند و میان این نوع وکالت و سایر امور حرفه‌ای تفاوتی قائل نشود.

اصل هفتم – وفاداری به اصول دادرسی عادلانه:

وکیل باید در دفاع از فرد کم بضاعت با رعایت کامل اصول دادرسی منصفانه و بهره‌گیری از تمامی ظرفیت‌های قانونی، در جهت تضمین دفاع مؤثر از او اقدام نماید و به عذر تسخیری و یا معاضدتی بودن وظیفه و یا اقدامی را که قادر به انجام آن است محمل نگذارد.

اصل هشتم – عدم مطالبه وجه تا پایان رسیدگی:

وکیل معاضدتی یا تسخیری نباید تا پایان رسیدگی و تعیین تکلیف پرونده از موکل وجهی بابت حق الوکاله مطالبه کند و هرگونه دریافت احتمالی باید صرفاً در چارچوب قوانین و مقررات مربوط صورت گیرد.

اصل نهم – اجتناب از رها کردن پرونده:

وکیل نمی تواند بدون عذر موجه ، بدون اعلام و موافقت کانون و بدون رعایت تشریفات قانونی از ادامه وکالت در چنین پرونده هایی خودداری نماید و به صورت غیر مترقبه اعلام استعفای غیر موجه کند.

اصل دهم – مسئولیت پذیری و گزارش به کانون:

وکیل موظف است اقدامات انجام شده و روند رسیدگی به پرونده را در چارچوب مقررات به کانون گزارش نماید تا هم این افتخار در سوابق حرفه ای وی ثبت گردد و هم اگر کمکی از جانب کانون ممکن است، فراهم گردد.

اصل یازدهم – تقدم وظیفه دفاع بر ملاحظات مالی:

در این نوع وکالت، وظیفه دفاع از حق و حمایت از انسان نیازمند بر هرگونه منفعت یا ملاحظه مالی و حتی بر مصالح شخصی مقدم است.

بخش سوم: اصول اخلاقی و رفتاری در رابطه با موکل:

اصل دوازدهم – رعایت کرامت و احترام

وکیل موظف است با موکل نیازمند با نهایت احترام، ادب و حفظ کرامت انسانی رفتار کرده و از هرگونه تبعیض یا رفتار تحقیرآمیز پرهیز نماید.

اصل سیزدهم – اطلاع رسانی و پاسخگویی منظم:

وکیل باید موکل را به طور منظم و به زبان قابل فهم از روند رسیدگی، اقدامات انجام شده و وضعیت پرونده آگاه ساخته و در حدود متعارف پاسخگویی پرسش های وی باشد.

اصل چهاردهم – محرمانگی اطلاعات:

حفظ اسرار و اطلاعات موکل از تکالیف اساسی وکیل است و در وکالت معاضدتی و تسخیری نیز همانند سایر پرونده‌ها باید به طور کامل رعایت شود.

اصل پانزدهم – دسترس پذیری متعارف:

وکیل باید در حدود متعارف امکان ارتباط موکل با خود را فراهم سازد تا وی در جریان امور پرونده قرار گیرد.

اصل شانزدهم – صداقت و واقع بینی در مشاوره:

وکیل موظف است در ارائه مشاوره حقوقی با صداقت و واقع بینی عمل کرده و از ایجاد امید واهی یا وعده‌های غیرواقعی و یا از ناامید کردن موکل معاضدتی و تسخیری به دلیل انتخاب اجباری خود خودداری نماید.

اصل هفدهم – حمایت مؤثر از موکل در برابر پیچیدگی‌های دادرسی:

وکیل باید آگاه باشد که در بسیاری از موارد، او تنها تکیه‌گاه حقوقی و انسانی موکل در برابر نظام قضایی است و دفاع آگاهانه و مسئولانه وی نقش تعیین کننده در تحقق عدالت برای چنین افرادی دارد. این مرامنامه در تاریخ ۱۴۰۵/۲/۲۸ به تصویب هیات مدیره کانون وکلای دادگستری استان بوشهر رسید و به عنوان اصول اخلاقی _حرفه ای ناظر بر وکالت معاضدتی و تسخیری به همه همکاران گرامی که با اجرای نقش معاضدتی_ تسخیری گامی در مسیر اجرای عدالت برمی دارند، توصیه می شود.